

Lytter: Ja, vi gennemførte sådan set samleje, det gjorde vi. Det jeg ved er, at min søster senere har undret sig lidt over, om hun nogensinde i sit liv har haft en mødom, hun kan overhovedet ikke huske noget om den. Jeg ved i hvert fald ganske sikkert, at hun aldrig har oplevet noget negativt ved det, det har hun ikke.

Bent: Taler I noget om det i dag, din søster og dig?

Lytter: Ja, det gør vi i allerhøjeste grad. Vi er sådan set lige så uadskillelige, som da vi var børn, selv om vi nu er blevet gift, hver for sig selvfølgelig.

Jette: Det synes jeg lyder dejligt, og jeg synes det lyder dejligt, at I stadig væk kan snakke om det. Det viser jo netop, at det har været en positiv oplevelse for jer begge to.

Lytter: Jo bevar mig vel, vi fungerer som hinandens manglende halvdel. Så snart der er et eller andet, så er det hende og mig. Nu er vi begge gudskelov blevet gift med et menneske, der forstår hvad det drejer sig om. Så jeg kan kun sige, at det har været så enormt positivt både for hende og mig. Vores liv havde taget en hel anden vending, hvis vi havde haft fuldstændig uforstående forældre, der havde forbudt os det.

Jette: Ja, men det er jo også vigtigt, at jeres forældre har været forstående, så I ikke kun har skullet gøre det i det skjulte. Det hemmelige aspekt har været væk. Men er der noget mere, du vil sige til os?

Lytter: Ikke andet end at jeg vil gentage, at jeg har den største respekt for den pionérgerning, I foretager jer der.

Jette: Det synes jeg lyder dejligt. Det er altid rart også at høre noget positivt.

Lytter: Jeg ved, hvor enormt meget det betyder, det I sidder og foretager jer. Altså, min kompliment begge to.

5. Jette, Bent og Peters egne oplevelser efterlyses:

Berit: Ja, jeg hedder Berit og jeg skal fatte mig meget i korthed, men det handler om, at jeg sidder og brænder inde med en efterlysning og nu kommer mit spørgsmål til jer: Kunne I ikke komme ud af busken og fortælle os lyttere, hvilke positive oplevelser I selv har haft ud af det i det hele taget?

Bent: Jamen lige et øjeblik, jeg tror da godt, at der er en her i studiet, der vil fortælle noget.

Berit: Jamen så lægger jeg røret og lytter med. Jeg synes bare på lytternes vegne, at det fortjener at være med.

Peter: Ja, jeg har lyst til at fortælle lidt om for ca. 20 år siden, da jeg var 21 år gammel. Da havde jeg et blodskamsforhold til min søster. Jeg har faktisk skrevet om det i nogle dagblade og været fremme med det før, men jeg vil da godt fortælle lidt om det igen, og hvis så nogen vil have, jeg uddyber det, så kan I ringe ind og stille spørgsmål omkring det.

Min søster var ca. 13 år gammel, og vi havde faktisk fuldbyrdet samleje i løbet af 1-1½ år, og der var sådan ca. 9 år imellem os. Vi har snakket om det siden hen, og min søster fortæller, at der overhovedet ikke var nogle psykiske belastninger eller noget i den retning i vores forhold. Men så siger hun senere hen, altså i dag, at det er et stort problem for hende på den måde, at samfundet er enormt negativt overfor de oplevelser, som vi har haft. Hun har engang fortalt nogen om det, som

syntes det var forfærdeligt og borede meget omkring det, at det kan man ikke.

Det er det samme, som Hans Hessellund tidligere i udsendelsen har fortalt, nemlig at det der skader, er den måde omgivelserne reagerer negativt på, hvor forfærdeligt det er. Jette har ganske rigtigt sagt, at hvis vi kan begynde at komme frem med de virkelig positive oplevelser, som vi har oplevet, lader være med at fortie dem, får dem frem, så vi kan blive helt bevidste omkring de her ting og forholde os til dem, så har vi måske større muligheder for at skelne imellem oplevelser, der er positive og negative, og så kan vi bedre anerkende, når de er positive, og lad være at fare frem og gøre mere skade end gavn.

Jeg ved ikke, om jeg vil fortælle mere om det lige nu. Synes I, jeg skal sige noget mere om de her ting?

Jette: Nej, og hvis der er interesse for det, så vil vi andre godt komme med noget senere hen, men jeg synes lytterne skal til først og fremmest.

6. En kvinde tvivler:

Lytter: Ja, jeg ringer, fordi jeg nu har hørt så mange mænd, der har talt om deres incest-oplevelser, men jeg har ikke rigtig hørt nogen piger, der er kommet med så positive oplevelser, som mændene har.

Jette: Nej, og hvad vil du sige med det?

Lytter: Ja, det vil jeg sætte spørgsmålstegn ved.

Jette: At mændene har haft de positive oplevelser?

Lytter: Ja, jeg kunne godt tænke mig at høre lidt fra de piger, som har syntes, at det også var pisseskønt det der, ligesom mændene synes det.

Peter: Jamen, du har da hørt, at der var en kvindelig psykiater, der har haft en fantastisk smuk oplevelse, incest-oplevelse med sin far fra hun var ca. 7 til hun var 10 år, og hun var psykiater. Har du ikke hørt det tidligere på aftenen?

Lytter: Nej, jeg har kun hørt to brødre, der har udtalt sig, om hvor fantastisk skønt det var, og den ene var tvilling.

Peter: Ja, men der var altså også det andet tilfælde.

Jette: Må jeg godt kommentere det? Jeg tror det hænger sammen med en generel ting i vores samfund, nemlig hvis jeg skal sige det hurtigt, at vi opdrager vores piger til absolut ikke at være fysiske, og vi opdrager vores drenge til at være fysiske. Og der har vi et stort ansvar som kvinder, at vi opdrager vores piger til fremover at være meget mere fysiske, og det kan vi gøre ved, at vi selv forholder os til vores krop, så vi kan give en ordentlig kropsholdning videre til vores døtre.

Lytter: Ja, men de skal jo lige have lov at putte den ind alligevel, ikke?

Jette: Hvem skal have lov at putte den ind?

Lytter: Ja, gæt hvem, ikke, og det er jo, hvad det hele handler om.

Jette: Jamen, så har du misforstået hele denne her udsendelse, vil jeg vove at påstå. Vi har netop hele tiden pointeret, og jeg har én gang i hvert fald sagt det så stærkt, at det ikke er pik-i-hul syndromet, vi er ude efter. Det, vi er ude efter, er seksualitet, sensualitet, og lyst til seksualitet, som

absolut ikke behøver at være pik-i-hul, for det er kun nødvendigt i én sammenhæng, nemlig når vi skal have børn.

Lytter: Ja, men så undrer det mig, at det kun er brødre, der har udtalt sig, og ikke søstre. Der er ingen søstre, der har udtalt sig om, hvor skønt det var at være i seng med sin bror, og det kunne der måske være nogen, der har lyst til?

Jette: Jamen, jeg vil da godt fortælle dig, at jeg har haft seksuelle oplevelser med min bror, og det var mig, der var initiativtageren, da vi var omkring en 12-15 år.

Lytter: Storesøster?

Jette: Nej, jeg var lillesøsteren og der var 1 års forskel på min bror og mig.

Lytter: Jamen, så er vi jo allerede kommet lidt nærmere på den forrige lytters ønske om, at I godt måtte fortælle om, hvem I var.

Jette: Ja, men når du nu direkte efterlyser noget med kvinder, og da jeg er den eneste kvinde i studiet, så vil jeg svare.

Lytter: Jeg synes, du klarer dig meget godt. Men jeg synes også, det har lydt som om, det har været på drengenes/mændenes betingelser?

Jette: Jamen, vi kan jo kun tage de lyttere, der ringer op, og indtil nu er det rigtigt, hvad du siger, at det har været overvejende mænd, der har haft positive oplevelser, og jeg tilskriver det, at vi i vores kultur, i hvert fald indtil dato, har haft en tendens til ikke at opdrage vores piger kropsligt nok, sådan så de ikke har tilladt sig selv at nyde at have en krop, ikke tilladt sig selv at nyde at have en seksualitet. Og der synes jeg, at eftersom det er mødrene, der står for opdragelsen primært hjemme, så er det også os, der må tage fat om det og så se at få det rettet op, sådan så også piger kan være stolte af deres krop og deres seksualitet. Og jeg tror også, der er færre kvinder, der ringer, fordi vi endnu ikke er nået så langt, så kvinder værdsætter deres krop og deres seksualitet på samme måde, og heller ikke bliver tilskyndet til det.

Lytter: Nej, men derfor synes jeg også, I skulle høre på de få kvinder, der ringer op og siger noget.

Jette: Jamen, det synes jeg bestemt også, men det vi er ude efter, og det jeg selv er ude efter, det er de positive oplevelser, og hvis der nu ikke er så mange kvinder, der har haft positive oplevelser, eller dem, der har haft det, er tilbageholdende overfor det, fordi de har en skamfuld oplevelse, netop fordi deres positive kropsoplevelse aldrig er blevet opmuntret, da de var i den alder. Så det kan hænge sammen på den måde.

Lytter: Men jeg synes, at I skulle give jer lidt mere tid til det psykiske for de kvinder, der har ringet op, for I må jo have forståelse for, hvad det er der foregår?

Bent: Vi har megen forståelse for, hvad det er der foregår, men som vi netop har pointeret mange gange, så er det ikke de negative aspekter, vi kigger på, det er de positive. Og netop derfor tager vi ikke de negative, psykiske aspekter op i aften.

Jette: Som jeg har sagt før, og jeg vil gerne gentage det igen: Jeg er helt overbevist om, at vi har brugt psykologien alt for lidt på det positive. Vi er så tilbøjelige til at hænge fast i det, jeg kalder slamkisten, nemlig alt det negative.

Lytter: Ved du hvad, hvis jeg var dig og jeg ville have kvinder i tale, så tror jeg nok, jeg ville holde op med at tale ligesom en mand, så ville jeg begynde at lade være med

at affærdige mennesker, men jeg ville begynde at høre lidt mere efter, hvad de sagde, og det synes jeg er vigtigt.

Bent: Ja, men nu må jeg afbryde jer. Tak fordi du ringede ind.

Lytter: Ja, nu er jeg klar over, at jeg bliver affærdiget. Og det er glimrende, tak og farvel.

7. Kvindelig lytter mener det er løgn:

Bente: Ja, god morgen, jeg hedder Bente Voss, og jeg har hørt hele jeres udsendelse, og jeg har et par kommentarer og et par spørgsmål, så jeg tror, at hvis jeg hurtigt løber mine kommentarer igennem uden afbrydelse, og så spørger jer bagefter, så gik det nok en lille smule hurtigere og vi kunne få flere lyttere.

Jette: Fint.

Bente: Jeg synes, at en løgn ikke bliver mindre af at blive gentaget, og jeg vil påstå, at det er løgn, at en 12-årig pige i puberteten elsker at vise sine bryster og gøre nøgengymnastik foran en ældre mand. Du kan spørge enhver far til en 12-årig normal pige i puberteten, de er meget generte, og jeg ved godt, at det er med fare for at blive kaldt for gammeldags, når jeg siger de her ting, men så vil jeg bare sige, at jeg synes, jeg er anstændig, og jeg synes det er en ynkelig verden, vi er fortaler for, fordi sådan som det er nu, så er alt tilladt; børn skal ikke beskyttes, de skal misbruges på de voksnes præmisser, og jeg synes jo, at børn først kan sætte grænser, når de kender konsekvensen af deres handlinger. Det var nogle ting, jeg har siddet og tænkt på. Men jeg ved ikke, hvad I siger til det?

Jette: Jeg vil godt svare dig, fordi jeg har både en datter og en søn, og jeg ved, hvordan min datter opførte sig i den alder, og jeg ved også, hvordan en dreng og en pige - jeg vil her holde mig til mine egne - har kunnet opføre sig seksuelt lige siden de blev født, og det er ikke noget med, at de hverken var udspekulerede eller på anden måde udfordrende, det er noget vi tillægger dem. De er seksuelle og det er de, lige fra de bliver født, og det er de også, når de når 12-års alderen, og det er ikke utænkeligt, at en pige i den alder gør lige netop de ting, der er beskrevet.

Det, der er utænkeligt, det er hvis vi voksne overskrider børnenes grænser for, hvad de gerne vil. Altså børn kan helt klart give udtryk for, hvad de gerne vil, det er en misforståelse at tro, at de ikke kan. Det vi gør, er at vi undertrykker børnene både på det seksuelle område og på mange andre områder i deres opvækst. Hvis vi lærte at lytte til børnene og tale med børnene og ikke ned til dem, så ville vi nå meget langt, for så ville vi nemlig kunne lytte os frem til, hvad de gerne ville og ikke overskride deres grænser.

Bente: Jamen, det var også det, jeg sagde før. Børn kan først kende deres grænser, når de kender konsekvensen af deres handlinger, og det synes jeg ikke, de kan endnu. Jeg har selv haft en "Onkel Herman", og jeg må indrømme, at det var virkelig modbydeligt, men der var aldrig nogen, der opdagede noget som helst. Jeg har haft et ganske normalt hjem, hvor vi har levet som alle andre. Jeg er 42 år, og jeg tror ikke, jeg har haft det hverken dårligere eller værre end andre mennesker, men det der, det var simpelt hen modbydeligt og det har givet mig nogle modbydelige kvalmefornemmelser lige siden.

Bent: Du siger, at det var et normalt hjem. Jeg vil sige, at det netop ikke var et normalt hjem, for i det

jeg kalder et normalt hjem, så ville et barn kunne komme og sige til mor og far: "Ved du hvad, onkel Herman han gør sådan og sådan, og det kan jeg ikke lide", eller barnet ville have lært at sige: "Ved du hvad, onkel Herman, stop det der, for det bryder jeg mig ikke om". Det ville jeg kalde et normalt hjem.

Bente: Det ved jeg ikke, men hvis man har noget seksuelt sammen med sin mand eller sin kone, afhængig af hvis side man ser det fra, så synes jeg ikke, man skal udpenle det for sine børn. Man kan sætte sig pænt og så kan man fortælle dem, hvad der skal ske eller hvad det er, der sker. Og jeg synes, at den her verden vi lever i, den er så sexfikseret, så det er helt forfærdeligt, og det hele sker på mændenes præmisser. Jeg synes virkelig, det er forfærdeligt. Den sidste lytter fortalte om, at der var så mange positive ting for mændene, men negative for kvinderne, og det havde jeg selv lige sid-det og skrevet ned. Jeg synes, det er nogle perverterede mænd, det synes jeg virkelig, det er.

Bent: Jeg synes da bare, det er dejligt at høre, at mænd synes seksualitet er så dejlig. Jeg synes også, sex er dejligt, men jeg kunne da synes, det var meget rart måske også at høre nogle kvinder, der synes sex er dejligt.

Bente: Selvfølgelig er det da dejligt.

Bent: Må jeg lige prøve at sige, at vi ved jo netop, at der er enormt mange seksuelle problemer i mand-kvinde forholdet, og det er da klart, at hvis den ene part synes sex er dejligt og den anden part ikke synes det, så vil vi jo gå skævt i byen. Men fordi den ene part synes, sex ikke er dejligt, - hvorfor skal den anden part, som er mændene og som jeg tilhører, så også synes det, for så kommer vi ikke videre.

Bente: Jeg troede, vi talte om blodskam, og det jeg taler om der, det er sex på de voksnes præmisser. Hvor er børnene henne, hvem spørger børnene? Vi kan bare tage ordet "blodskam", jeg synes det er en skam at udnytte børn.

Jette: Jamen, det er jo netop det, vi vil væk fra, og det er derfor, jeg synes, det er lidt kedeligt at skulle pointere det én gang til, at hele denne her udsendelse går ud på at samle nogle positive ting sammen omkring seksualitet. De negative kender vi til bevidstløshed og har beskæftiget os med i årevis. Og derfor vil vi gerne videre og prøve at beskæftige os med det fra en positiv vinkel, fordi ellers bliver det aldrig positivt.

Bente: Det kan man heller ikke, man kan ikke misbruge børn og kalde det positivt, det kan man ikke - "lige børn leger bedst"¹⁵

Jette: Ja, vi er helt enige, altså alt misbrug er vi meget, meget stærkt imod. Men vi er ikke imod det, der er på lige vilkår, på den måde at hvis det er en mindreårig, så skal det være på den mindreåriges præmisser, så det ikke bliver et overgreb.

8. Konsekvenserne ved ophævelse af lavalderen:

Michael: Ja, mit navn er Michael Bønnelykke, jeg er fra Østerbro. Jeg har en kommentar til det juridiske forslag, som I kom med, angående at man simpelt hen skulle fjerne paragraffen med lavalderen og lade børnene være dækket af voldtægtsparagraffen. Har I overvejet de konsekvenser, det eventuelt ville have, når man ser, hvordan voldtægts-

¹⁵Denne sidstnævnte og efter min mening, misbrugte floskel ville jeg hellere oversætte til: "Ligeværdige mennesker, uanset køn eller alder, leger bedst". Peter Schmidt.

paragraffen bliver brugt nu, hvor det faktisk er den voldtagne, der bliver den anklagede i retssagen, sådan som de foregår nu?

Jette: Jeg tror da godt, at jeg vil skyde en fodnote ind der, fordi nu har Bent været på den to gange med det emne, og jeg er helt enig med ham. Jeg ved da godt, at det måske tilsyneladende vil kunne få konsekvenser, men det tror jeg ikke på. Jeg tror, at hvis vi allesammen er opmærksomme på det, der foregår omkring os, så vil den slags ting kunne blive forebygget.

Michael: Jamen forebyggelse, ville det ikke kræve, at der ville være en del andre forhold, der også skulle laves om, magtforholdet osv. i samfundet?

Jette: Jeg må også sige der, at i de familier, hvor der sker overgreb, der sker det ikke kun på det seksuelle område, men i det hele taget, det er ikke kun på ét område. Hvis der er en voldelig tendens eller et magtmisbrug, som du siger, i en familie; så vil det selvfølgelig også kunne lade sig gøre på det seksuelle område. Og så er spørgsmålet, om den lovgivning, vi har i dag omkring incest, overhovedet er til nogen nytte, for jeg tror ikke at de børn, der er udsat for den slags, egentlig bliver hjulpet spor af det nuværende.

Michael: Ja, der tror jeg, vi kan være meget enige, for man ved jo, at netop de børn, der bliver udsat for den slags, har meget stort besvær med at kunne snakke om det, netop der hvor de har den negative oplevelse af det, og man kan måske sige, at grunden til, at de positive oplevelser er noget, som folk ikke snakker så meget om, det er fordi, det ikke er noget reelt problem!

Jette: Selvfølgelig er det ikke et problem, at det er positivt, men der er den negative hage ved det, at det er positivt, og det tror jeg også på en eller anden måde, hvad skal jeg sige, er blevet klart for dem, der har lyttet med hele vejen igennem, og det er, at det efter lovens bogstav er forbudt. Psykologisk set mener jeg ikke, at man kan forbyde tingene, fordi de forekommer alligevel. Og derfor vil de mennesker, der har haft positive oplevelser og måske især kvinder, være nervøse for at komme frem med dem, fordi tænk nu hvis jeg bliver genkendt, for det er jo i virkeligheden forbudt ifølge loven. Det er et underligt dilemma at være i for mange mennesker, med lige netop denne her udsendelse.

Michael: Er det sådan, at du opfatter det som generelt, at mænd har nemmere ved at snakke om deres følelsesliv end kvinder?

Jette: Nej, ikke om deres følelsesliv, men om seksualitet og den fysiske seksualitet. Det har mænd nemmere ved, ja. Men følelsesmæssigt er mange kvinder, og det har de også givet udtryk for i aften eller i nat, meget mere følelsesorienterede på det psykiske felt, end mændene er.

Michael: Ja, det var sådan set det hele, men jeg ville også gerne efterlyse Bents erfaringer med incest, for nu har vi ligesom været Peter's og Jette's igennem.

Bent: Jamen, jeg har da også haft seksuelle erfaringer, da jeg var 9 år sammen med min søster, der på daværende tidspunkt var 8 år, med samleje, og det var da hyggeligt, og det synes hun stadigvæk i dag, og det synes jeg også stadigvæk. Jeg har kun positive oplevelser med det.

Michael: Er der nogen af jer, som har erfaringer som voksen sammen med et barn?

Jette: Jeg ved ikke, om du hørte det fra starten, men så har jeg været inde på noget med børn og seksualitet igennem opvæksten. Du kan simpelthen ikke undgå, at du selv som kvinde og mor har haft nogle seksuelle relationer, f.eks. en lille barnehånd, der løber ned over kroppen på en; den gåsehud, jeg får der, det har også noget med seksualitet at gøre.

Michael: Det kan vi kun være enige om, og jeg tror da egentlig også, at det er den

rigtige definition, men jeg tror nok, at problemerne, som jeg kommer ind på, der hvor man skal sætte grænsen, da tror jeg nok, at meget af det, diskussionen har kørt på, netop dem, der er kommet med indlæg, hvor man har på fornemmelsen, at de har haft negative oplevelser med det, at de oplever den grænse som meget diffus.

Jette: Jamen, selvfølgelig er den grænse da diffus, men jeg kan fortælle dig, at min lystfølelse ved, at en barnehånd kryber ned over kroppen på mig, den er, hvis det kom til yderste konsekvens, også tabuiseret. Hvis det kom frem - ja, nu kommer det frem - hvis der er nogle, der vil mig til livs, så har jeg haft mange oplevelser med mine børn, som i virkeligheden kommer ind under incest. Men da mine børn aldrig har anklaget mig, eller nogen andre i min omgangskreds har anklaget mig over de ting, de vidste foregik mellem mig og mine børn, så er jeg altså ikke kommet i fedtefadet. Og det er nogle positive oplevelser, jeg har haft, og det er nogle positive oplevelser, mine unger har haft.

Michael: Det er fordi, jeg synes, diskussionen har været lidt forplumret af, at folk dels har snakket om samleje med børn og dels om øvrigt naturligt samvær.

Jette: Jamen naturligt samvær indebærer også, at der kommer nogle seksuelle følelser, men om det er seksuelle følelser, der kommer hos mor og barn samtidig, ved man ikke så meget om.

Michael: Men det er skrækkeligt svært at vurdere som voksen!

Jette: Det er ikke svært at vurdere; jeg har aldrig haft besvær med at vurdere, hvad der var mit og hvad der var mine børns.

Michael: Nej, men det er nok spørgsmålet, om du så kan udvide det til at gælde alle?

Jette: Det må vi lære allesammen. Det at være lidt klarere med os selv, det er nemlig der, det hele starter. Hvis jeg ikke havde gjort op med min egen opdragelse på det seksuelle område, for jeg kommer nemlig fra et missionærhjem, for at det ikke skal være løgn, og der var seksualitet i hvert fald ikke noget, man snakkede om. Det eneste jeg fik at vide, inden jeg kom ud i livet, var at jeg skulle holde min sti ren, hvorpå jeg skurede og skrubbede mig på de ædlere dele, fordi jeg troede, det var det, det drejede sig om. Men det drejede sig om slet ikke at komme i nærheden af de ædlere dele.

Det er, hvad jeg har fået med mig hjemmefra, så jeg har da haft masser af ting, som jeg selv har måttet gøre op med. Og det var ikke noget, jeg skreg ud til min mor eller mine kammerater, at jeg prøvede at forføre min bror, fordi jeg vidste da også godt dengang, det lå i luften, at det var noget, man ikke gjorde. Men hvorfor man ikke gjorde det, det havde jeg da ingen idé om, og jeg vidste da heller ikke på det tidspunkt, at det egentlig var seksualitet, sådan et guds ord fra landet var jeg. Og jeg er glad for, at jeg ligesom har haft mulighed for at vænne mig til at gøre op med nogle ting, og så have en holdning selv, altså forkaste de ting, jeg ikke kunne bruge hjemmefra, og tage de positive med, som jeg har kunnet bruge.

Michael: Er det sådan, at du føler, at den holdning har noget at gøre med, at du har skullet gøre dine kønsorganer til en større del, eller bare til en del af dig selv, og ikke noget der var forbudt indenfor den farlige zone.

Jette: Den forstod jeg ikke.

Michael: Jo, jeg tænker på, at netop det, du fortæller, at du har oplevet det, at dine kønsorganer, din kusse, at det var noget farligt, noget beskidt, at du har fjernet dem fra din krop, som noget der var en del af den.

Jette: Nej, nej slet ikke, for jeg forstod faktisk ikke nogen af de ting, der lå i luften hjemme, og jeg

fik selvfølgelig heller ikke nogen anvisning på, hvordan man brugte den samme kusse. Så det var noget, jeg selv måtte finde ud af, og som jeg også fandt ud af ved et tilfælde, da jeg begyndte at onanere som barn. Men jeg har ikke haft besvær med kussen, om man så skal sige, men jeg har selv måttet tage stilling til, hvad jeg brugte den til.

Michael: Jamen, det vil egentlig sige, at dine forældre ikke har været med til at definere dit seksualliv, på den måde at du egentlig har været frit stillet fra deres side udover de moralske tabu-betragtninger.

Jette: Jeg vil nok sige, hvis ikke jeg var flyttet hjemmefra, da jeg var 14, så kunne det nok have været svært fra 14-18, for jeg var helt klar over, da jeg flyttede hjemmefra, hvad konsekvenserne havde været, hvis jeg havde boet hjemme, og hvis min mor havde fundet ud af, at jeg havde seksuelle forhold; det var ikke gået stille af.

Michael: Okay, det var det hele, tak.

9. Tvillingebroderen igen:

Lytter: Ja, jeg har været igennem en gang før, det var mig med en tvillingesøster. Jeg vil sige, der er andre dimensioner og så absolut positive dimensioner ved det, vi har snakket om her i nat, nemlig den ligefrem telepatiske forbindelse, jeg har med min søster i dag. Det er faktisk noget, der kan lade sig gøre for andre mennesker end min søster og mig. Men der blev efterlyst kvindelige kommentarer, og hvis ikke min søster boede i Amerika, så er jeg ganske overbevist om, at hun kunne have præsteret den pågældende kommentar, der blev efterlyst.

Jette: Ja, det er jo ærgerligt, at Radio Vesterbro ikke går igennem derovre.

Lytter: Ja, det er meget, meget synd, fordi jeg vil sige, jeg gav jer en kompliment i mit første indlæg og jeg vil sige igen, at det I foretager jer i øjeblikket, det kan sådan set sammenlignes med det, Magnus Hirschfeld, foretog sig i sin tid under Weimarrepublikken, for I kan sidde ganske roligt og vente på, at det I foretager jer nu vil være en ganske alment vedtagen sandhed om 10-20 år, og det er jo lidt trivielt.

Jette: Jamen, tak skal du have for den sidste kommentar.

10. Sonja og tvillingebroderens kærlighed:

Sonja: Ja goddag, jeg hedder Sonja, og I søgte en dame. Nu skal I bare høre, jeg er tilfældigvis tvilling ligesom den herre, og jeg har jordens dejligste tvillingebror. Nu er jeg altså fyldt de 50 år, og vi har lige fra vi var små, ja vel sagtens fra vi lå i vuggen, haft et dejligt forhold. Nå, men så sker det, at vi bliver større, og af og til, når vores far og mor skulle i byen, så fik vi jo både sodavand og chokolade og appelsiner, og vi var ikke spor kedede af, at de skulle gå. Vi havde for vane når vi var alene hjemme, så krøb vi altid i seng hos hinanden, og vi havde det meget, meget hyggeligt. Det blev faktisk helt naturligt for os. Vi var jo vant til fra små, at vi badede og vi løb rundt om hinanden, og det gjorde vi såmænd til vi flyttede hjemmefra og vi blev gift begge to, og vi har aldrig nogen sinde været generte overfor hinanden.

Men jeg må indrømme, at det forhold, vi har haft sammen, gennemført samleje og

det hele, det var bare skønt, og det var dejligt og det har aldrig nogensinde givet mig nogen komplekser, ej heller min bror.

Jette: Det lyder sørme lækkert.

Sonja: Men jeg vil indrømme, at jeg har aldrig talt med min mand om det, min mand er død nu, men han holdt meget af min bror, og min mands indstilling, kunne jeg mærke, var jo lidt anderledes, så derfor gik jeg faktisk med det som min egen, lille hemmelighed.

Bent: Ja netop, det skal man også have lov til som menneske, at have en hemmelighed. Jeg synes mange gange, at hvad mennesker laver sammen seksuelt, det kommer sådan set ikke andre ved.

Sonja: Næh, det synes jeg heller ikke.

Bent: Jeg synes da godt, man som søster og bror kan gå rundt med en sød hemmelighed.

Sonja: Jeg har nu aldrig fået spurgt min bror, men det kan jeg da gøre en dag, for vi taler da så tit om det, og griner lidt af det, vi lavede. Men der er ingen af os, der føler nogen skamfølelse eller noget over det, og i det seksuelle liv med min mand har det aldrig nogensinde generet hverken ham eller mig.

Bent: Det kom ikke til at ødelægge noget for dig?

Sonja: Aldrig, jeg har haft det godt, både med mig selv og min samvittighed, men jeg mener, at når folk taler så meget om alt det der med blodskam, så er det vel også fordi, at kristendommen kom ind, for de nordiske guder, når vi tager Frej og Freja, de havde jo deres forhold, i mytologien finder vi det.

Bent: Også i den græske, ja.

Sonja: Ja den græske mytologi, og det må jo være fordi folk ikke altid har den rigtige oplysning. F.eks. da jeg hørte den dame, der talte om indavlede slægter og alt det. Det ved man godt, at det kan give. Men som en af jer før sagde, at et ægtepar, som ikke er spor i familie, kan også få et barn, der er enten mongol eller hvad det nu kan være.

Bent: Få et sygt barn, ja.

Sonja: Et sygt barn ja, det sker allevegne, og det er jo et under, hver gang et barn bliver født, at det har hvad det skal have, og er som det skal være. Men så kan jeg da kun sige, at det er igen, fordi folk ikke tænker sig om og læser noget mere, for man ved jo oppe på Grønland f.eks., der har de jo somme tider lukket hele bygder og flyttet dem, for at de kunne få noget frisk blod ind.

Bent: Det er rigtigt, og netop derfor, hvis der kom nogle rejsende til fra andre bygder, så fik de mulighed for at få varmen ved kvinderne i bygden, netop for...

Sonja: Ja, netop for at få noget nyt blod ind, og da er det jo desværre, at folk har peget på noget helt forkert, på det seksuelle på den grimme måde, ved at fortælle, at grønlænderfar lod dem gå i seng med grønlændermor, og det er jo slet ikke rigtigt. Det er et meget, meget skønt forhold. Når de der forskellige rejsende kom - og de var jo gerne med skib - så sad manden skam og pegede den ud, der så mest avledygtig, mest stærk og sund ud, ham pegede han ud og sagde "værs'god, du må ligge hos min kone", og så ønskede de og håbede på, at det bar frugt. Og det barn var grønlænderfar lige så god overfor og betragtede fuldt på højde med sit eget.

Jette: Jeg synes, det er dejligt, du kommer ind på det, fordi det viser jo netop, hvor sygelige vi er, fordi vi tror, vi skal eje alting, også eje hinanden og eje vores børn, og som Bent sagde tidligere i udsendelsen, så har vi jo kun hinanden og børnene til låns.

Sonja: Ja nemlig, men hvis folk søgte lidt mere oplysning, så var der jo mange ting, der ville være meget lettere, læs noget mytologi blandt andet og lad biblen ligge.

Jette: Jeg vil også sige, at den nordiske bibel, nemlig mytologien, kan give mange gode stunder.

Sonja: Ja det kan den, man kan læse om aserne og vaserne og alt deres, og om hvordan de kunne leve i harmoni med hinanden, efter de først havde haft en eller anden krig. Jeg synes sådan noget, det er dejligt. Men fordi der var en dame, der søgte et kvindemenneske, så tænkte jeg, at så må hun høre om mit dejlige forhold. Og den dag i dag møder min bror og jeg ikke hinanden på gaden eller noget sted, uden det er en ordentligt omfavelse og et knus til goddag. Vi har ingen skrupler, og jeg er kommet godt igennem og er blevet 50 år uden nogen som helst skrupler, og min bror har det ligesådan.

Jette: Det synes jeg lyder så dejligt, og det var pragtfuldt, at du ringede.

Sonja: Det var rart at komme igennem, men kan I ikke lade være med at sætte så meget musik på, for der er jo en kø.

Jette: Jo det må vi så gøre her den sidste tid. Vi snakker med discjockey'en.

11. Ikke incest psykologisk set:

Helms: Ja goddag, jeg hedder Helms fra Amager. Jeg har hørt det meste af udsendelsen, og jeg er vel i grunden også ret meget enig med jer derinde i jeres syn på tingene, - men det som jeg tænkte på, hvor vi nok i hvert fald burde tænke lidt over det, det er, at der er en stedse risiko..., selv om det kan udvikle sig til nogle positive ting. Og så synes jeg, det er spørgsmålet, som man i grunden bør tage det op til revision, for så længe samfundet, vi, ser sådan på de forhold, især mellem forældre og børn, om man da burde overveje at lade være. Det er ikke særlig sikkert, at det er det seksuelle, der er skadeligt, det er simpelt hen samfundets syn på tingene. - Jeg ved ikke, om I har en kommentar til det?

Jette: Jeg vil godt have, at du sådan lige præciserer, hvad det er, du vil have svar på - at du synes, at det er forkert at snakke om det positive?

Helms: Nej, jeg synes ikke, det er forkert at snakke om det positive, slet ikke. Jeg ser netop mange positive ting i det, men jeg mener med det syn, som den almindelige offentlighed på nuværende tidspunkt har på tingene, er det sådan set så ikke en fejl af mennesker at indlede seksuelle forhold til deres børn?

Jette: Så vil jeg sige igen, at der er sådan set ikke noget forkert, hvis ikke det er et overgreb, og hvis det bliver på de mindstes præmisser og ikke på de størstes præmisser.

Helms: Du mener nærmest, at man skal skide på, hvad andre folk mener?

Jette: Man må jo vide, at der er en risiko ved at skide på det bestående, men jeg vil sige, at hvis det er et led i den psykoseksuelle udvikling af barnet og det er på barnets præmisser, så vil jeg stadig

væk psykologisk set slet ikke betragte det som incest.

Helms: Ja okay, det siger jeg tak for.

12. Flere følelser og mere flirteri:

Bent: Ja god morgen til den sidste lytter. (En kvinde. Peter Schmidt.)

En kvinde: Ja god morgen. Det var jo egentlig meningen, jeg skulle have sovet, men jeg synes, det har været meget spændende, og det er ikke sådan et direkte spørgsmål, men jeg har sådan nogle almene kommentarer. Jeg tror, at en af grundene til, at der er så få kvinder, som har sagt noget er, at der er nogle almene forskelle i definitionen af, hvad seksualitet er for noget. Og jeg synes, at det, som flere kvinder har sagt, har været noget præget af mandeseksualitet. Jeg synes, at sådan noget som at flirte f.eks., det har overhovedet ikke været nævnt. For mig har det været enormt vigtigt at lære at flirte fra jeg var meget lille pige og til jeg blev ældre og kom i puberteten at lære at flirte, og det var smadderskægt, vi havde et mægtigt spil omkring det, og det tror jeg har været utrolig vigtigt. Og jeg synes, at den måde I har fået lagt det op på, jeg ved ikke rigtig, hvordan det er sket, men de der dimensioner har været helt ude af trit. Måske kan man ikke direkte kalde det incest overhovedet, men det har virkelig noget med seksualitet at gøre, som jeg tror er vigtig for kvinder og som ikke har været berørt, og det synes jeg, I har manglet.

Og så vil jeg sige til dig, Jette, at jeg synes, du har generaliseret meget ud fra dig selv, bl.a. så har du sagt, at kvinder er for lidt fysiske og det er jeg meget uenig med dig i. De er måske nok for lidt fysiske med hensyn til deres kusse, men med hensyn til at røre ved deres børn og tage på deres børn, så tror jeg da, at kvinder er meget mere fysiske end mænd, men det er også sådan en mangel på definition af, hvad er det vi snakker om.

Jette: Selvfølgelig er det i seksuel henseende, jeg mener.

Lytter: Hvordan definerer du så seksualitet?

Jette: Vi har været inde på mange ting. Selvfølgelig består seksualitet både af noget psykisk og noget fysisk, hvor jeg synes, at vi kvinder er meget gode til den psykiske del af det, det følelsesmæssige. Men min erfaring igennem de 16 år, hvor jeg har arbejdet med det, både med dem, der har opsøgt os på klinikken, men sandelig også ude omkring, hvor jeg har holdt foredrag og undervist, viser, at der er den forskel, som jeg har ridset op i aften, hvor vi står for det følelsesmæssige og mændene står for det fysiske. Og så længe vi ikke får en bedre kropsfornemmelse selv, så kan vi heller ikke give den videre til vores døtre, så de også på det seksuelle område føler, at de er på højde med sig selv fysisk.

Lytter: Ja, det er jeg på ingen måde uenig med dig i, men jeg synes, at det jeg gerne ville have frem i udsendelsen, som jeg også synes er meget spændende, er, at der kan være noget positivt i, lad os kalde det familieseksuelle relationer, og det har også i høj grad noget med fysik at gøre og noget med kusse og pik og hvad det kan være. Men jeg synes, at når du siger, jamen kvinder er sådan, så har du også lagt nogen bånd på kvinder, som nok gør, at du ikke får det frem i denne her udsendelse, som du gerne ville.

Jette: Ja, det er muligt, men det har ikke været tilsigtet.

Lytter: Nej, men I kunne måske følge det op, for jeg synes, at det har været spæn-

dende og der har været mange, som har ringet ind og sagt noget. Jeg synes, at den kritik, du har fået af, at du har været som en mand, den har ramt godt og den synes jeg, at du skal tænke over. Og det kan jo godt være, ved at bruge hele din kvindelighed, også dine følelser, men også det du ved om pik og kusse og din egen især, at hvis du kunne bruge det hele, så ville du måske kunne få flere kvinder til at ringe ind og fortælle noget om helheden.

Jette: Jeg synes det siger meget om dem, der ringer op også, fordi jeg har været inde på flere gange, at det bestemt ikke kun er et fysisk spørgsmål, men en helhed, at du ikke bare kan tage seksualiteten ud, at du ikke bare kan tage det fysiske ud, men at det er sensuelt og det er følelsesmæssigt også.

Lytter: Ja okay, så vil jeg ikke sige mere.

Kai Nielsen: Ja, vi må desværre slutte nu, og vi føler, vi har fået utrolig god respons på vores udsendelse og vi er glade for, at der var så mange, der ringede ind. Og naturligvis også en tak til Jette Bach og Bent Petersen, som ofrede deres nattesøvn og stillede deres viden til rådighed. Og til de lyttere, som stadig er med, godmorgen og godnat fra Radio Vesterbro.

From the child's point of view and from the commonsense point of view, there is an enormous difference between intercourse with a willing little girl and the forcible penetration of the small vagina of a terrified child. One woman I know enjoyed sex with an uncle all through her childhood, and never realized that anything was unusual until she went away to school. What disturbed her then was not what her uncle had done but the attitude of her teachers and the school psychiatrist. They assumed that she must have been traumatized and disgusted and therefore in need of very special help. In order to capitulate their expectations, she began to fake symptoms that she did not feel, until at length she began to feel truly guilty about not having been guilty. She ended up judging herself very harshly for this innate lechery.

Germaine Greer

(Citat fra "Seduction is a four-letter word". New York. John Cushman Associates, Inc., 1975. på side 43 i "The Sexual Victimology of Youth". Schultz, L.G. (Editor). Springfield, Illinois: Charles C. Thomas, Publisher, 1980.)

3. DEL

Kætti

Nogle ord om et ord

(af Peter Schmidt, *Ny Sexualpolitik* nr. 1, 1993.)

Cest i ordet *incest* svarer til det latinske *castus*, der stammer fra sanskrit med forskellige betydninger: *instrueret, uddannet, velklædt, ren, kysk*. In betyder *u-* eller *ikke*.

Jeg har altid kunnet lide ordet *incest*. Og efter, at jeg har fået in og *cest*'s sproghistoriske betydninger nærmere præciseret, er jeg endda blevet vildt forelsket i dette gamle ord.

Tænk blot på betydningerne i de her rekonstruerede danske ækvivalenter: *ikke-instrueret* og *ikke-uddannet*. Det får mig straks til at tænke på Pink Floyd's "The Wall" og især nummeret "We don't need no education". Jeg tror nok, at *ikke-uddannet* her betyder noget mere i retning af *ikke-dannet* end egentlig *ikke-uddannet*. Education Impossible. Enhver anti-pædagog må da blive helt eksalteret over disse etymologiske perler! Og hvad med denne betydning: *ikke-velklædt* (som i øvrigt minder mig om, at jeg hader hvid skjorte, slips og jakke - hellere afslappet og almindelig påklædt, eller endnu bedre, helt afklædt!)? Så er der betydningen *ikke-ren (uren)*, men hvem gider kun det *rene*? Hvorfor ikke det blandede, det både-og, det perverse, griseriet, naturen, det forskellige og mangfoldige? Hvis der leksikalsk overhovedet er - eller har været - noget seksuelt i ordet *incest*, så må det vel ligge i det *ikke-kyske*. Og kan man lide sex, kan man jo lide dét, at der er nogen, som ikke længere er kysk.

Ikke-instrueret, ikke-uddannet, ikke-velklædt, ikke-ren, ikke-kysk. Jamen, dette er jo den rene natur, det dyriske, det dionysiske, det polymorft perverse. Og når jeg tænker på, vi lever i en naturfjendsk kultur, en økologisk fjendsk civilisation, så kan jeg ikke andet end at elske ordet *incest*!

Problemet er bare, at ordet i tidens løb har fået indskudt og påklistret adskillige lig i lasten, som f.eks. *voldtægt* og *krænkelse*. De her nævnte rekonstruerede danske ækvivalenter kan anvendes på en konstruktiv/konstruktivistisk måde. Der er masser af positiv værdi i ordet *incest*! Men for at ingen skal tro, at jeg er sprogimperialist, vil jeg alligevel foreslå nogle neutrale ikke-værdiladede alternativer til dem, som måtte ønske det: *forælder/barn- og søskendesex, husstandssex, slægtskabssex, men ikke familiesex* (*familie* er etymologisk = de slaver man(d) ejer!).

I vores førkristne germanske samfund (dvs. i vikingetiden) omfattede *incest* kun seksuelle forhold mellem søskende og mellem slægtninge i ret op- eller nedadstigende linie. Og der var undtagelser, hvor i hvert fald søskende-*incest* var tilladt. Dengang hed det ikke *incest*, men *frændsemispell* i Norge, på Island, i Sverige og formentlig også i Danmark, blot med små variationer i stavemåde. *Frændsemispell* var et verdsligt udtryk for *incest* og *gudsifjaspell* et religiøst. *Frændsemi* betød slægtskab og *spell* betød skade eller ødelæggelse. Det vil sige, at ordet *frændsemispell* var udtryk for et forælder/barn- eller søskende-forhold, hvori der lå en ikke-religiøs vurdering af, at forholdet var skadeligt/ødelæggende. Og i den antageligt ikke særlig socialmobile oldtid, uden sikre præventionsmidler, var det rationelt at forbyde flere generationers indavl.

Den kristne kirke havde udvidet romerrettens ægteskabsforbud for de nærmeste slægtskabsgrader. Med kristendommens indføring fulgte, at tros- og moralspørgsmål, heriblandt *incest*, blev gjort til en "samfundssag". Alt dette blev en nyskabelse i Norden og måske mange andre steder i verden.

I Sverige blev der i slutningen af middelalderen ydermere indført et helt andet ord for *incest* i de verdslige domstole, og det var *kætteri*. Ordet blev brugt i et helt århundrede og ved de ikke-religiøse domstole.

I dag har mange *incest*behandlere udvidet begrebet *incest* til at omfatte seksuelle for-

hold mellem ikke-beslægtede voksne og børn som f.eks. skolelærer/elev og endda pædofile forhold helt udenfor familie- og ægteskabsrelationer. Dette er muligvis den største udvidelse af incestbegrebet siden slutningen af middelalderen!

At ordet *incest* fra tidernes morgen har betydet mange forskellige ting og stadig gør det i dag, er ikke det væsentligste problem, men det er til gengæld en monopolisering af en af definitionerne. Det står naturligvis enhver frit for, at anvende helt nye ord eller bruge de gamle med en ny betydning. I starten af 70'erne begyndte de homoseksuelle at forvandle det tidligere "grimme" ord *bøsse* til et neutralt ord. Hvis man anvender en lignende strategi for ordet incest ved vedvarende at bruge det på en ny og neutral måde, kan det muligvis med tiden gennemgå en lignende forvandlingsproces.

Begge strategier er for mig brugbare og farbare veje frem. Vælg selv strategi og bliv ordforfnyer! Du er også ordforfnyer, hvis du søger at genindføre ordets ældste betydninger. I øvrigt tror jeg, at sprogd udviklingen i fremtiden vil tilskrive seksualorientering væsentlig mindre værdi og seksualadfærd mere værdi end i dag - handlingen og ikke en bestemt identitet bliver det mest interessante, fordi vi *alle* har alle seksualiteter i os; og i et frit samfund vil der ikke være noget som forhindrer disse i at blomstre!

Kilder:

Kulturhistorisk Leksikon for Nordisk Middelalder, bd. 7, København 1962.

Lexicon Mediae Latinitatis Danicae, 1992.

Latin-dansk, Gyldendals Røde ordbøger, 1987.

Etymologi - Ordnes historie, Gyldendals Røde Ordbøger, 1987.

Dictionaire Etymologique de la Langue, Histoire des Mots, 1967.

Familiens, privatejendommens og statens oprindelse af Friedrich Engels, Politisk Revy 1971.

En anden kultur

af Peter Schmidt

"En anden kultur", samt artiklerne "Den responsive stat" og "Frihed eller fængsel" i starten af 4. del, udgør en helhed, som prøver at besvare spørgsmålet "Hvad er det for et samfundsmæssigt rum, den brede seksuelle frigørelse foregår i?"

I Suzanne Brøggers kapitel "Forbudet" i hendes debutbog "*Fri os for kærligheden*" refererer hun en samtale med Moscovici, hvor hun interviewer ham om oprindelsen til incesttabu. Denne franske antropolog hævder at incestforbudet er den oprindelige og basale differencierende mekanisme i kønsrelationen, som har adskilt verden i et feminint og et maskulint univers. Herfra udgår al social ulighed og alle sociale hiarkier. Mor/søn incestforbudet er det væsentligste og det eneste universielle forbud. Ifølge Moscovici hænger kønsadskillelsen sammen med jæger/samler-samfundet, hvor det at jage krævede kollektiv aktivitet, og et behov for at mændene, "tilegnede" sig sønnerne. I kraft af incestforbudet mellem mødre og sønner konsolideres mændenes magt og hermed patriarkatet. Dette ved dels en hemmeligholdelse af mændenes univers og ved forskellige indvielsesritualer for sønnerne til dette univers.

Mocovici mener, at den afsky og frygt som blodskam indgiver os, selv i dag, ikke stammer fra frygten for promiskuitet, men fra en grundlæggende frygt for lighed og for en verden domineret af kvinder. Samtidig påpeger Moscovici at hvis vi afskaffede incestforbu-

det i dag ville vi ikke få mere lighed i samfundet, da forbudet ikke længere har nogen samfundsmæssig betydning, fordi privatlivet i dag er adskilt fra det sociale liv. For at opnå større lighed og afskaffelse af hierakier burde vi snarere interessere os for helt nye menneskelige relationer. Han siger direkte, at hvis det lykkes os at finde en ny måde for grupper af mennesker at være sammen på (f.eks. ved at ophæve vores opsplittede og adskille hverdag/adskillelsen mellem fritid og arbejde, min anmærkning, Peter Schmidt.), så vil incestforbudet forsvinde af sig selv. Han siger, at det allerede er det, som er ved at ske, og "det" var i 1972!

Jeg tror dog, at udviklingen i dag består mere af brobyggeri mellem hverdagens forskellige sfærer end en egentlig fysisk ophævelse af vores opsplittede hverdag. Ved hjælp af informationsteknologien, gøres vi mere bevidste om, hvad der foregår overalt. Jeg kan selvfølgelig ikke udelukke, at fremtidssamfundet alligevel integreres rent fysisk, dvs. ved at integrere fritid, arbejde, bolig, uddannelse osv.

En bog som "*The Disappearance of Childhood*" (se litteraturlisten) påstår endda, at den opsplittede hverdag i barndom og voksenverden siden 50'erne har været i kraftig og tiltagende opløsning. Forfatteren advarer direkte om, at nogle pædofile i USA efterhånden har indtaget den holdning, at udviklingen kan medføre, at de bare kan læne sig tilbage i sofaen og vente, indtil det bliver tilladt at have pædofile forhold! Samfundet vil nemlig ikke længere kunne fastholde, at der er så stor forskel mellem voksne og børn, at man kan forbyde børn de samme privilegier som voksne - jfr. Thore Langfeldt i dagbladet *Information*: "*Børn har samme ret til sex som voksne*" (30.-31.8.1986). Langfeldt plæderer ikke for børns ret til pædofili, men for børns ret til fuld seksuel tilfredsstillelse med jævnaldrende samt især børns ret til onani.

Forudsætningen for en anden kultur er hverdagens fysiske og/eller bevidsthedsmæssige integration. Et eksempel er den tyske Indianerkommune - et kollektiv i Nürnberg, der kæmper politisk for en helt anden kultur - et økologisk helhedssamfund med børns og voksnes ret til at elske med hvem, de selv vil. Målet er, at dette nye samfund skal hænge sammen i hverdagen og globalt. I modsætning til Moscoviçi og i overensstemmelse med Indianerkommunen mener den australsk/engelske feminist Juliet Mitchell, at ingen undertrykkelsesmekanisme ophæver sig selv, men skal vippes af pinden politisk ved at udvikle en anden kultur. Jeg mener, at der er brug for kulturpolitiske græsrodsbevægelser med en anden kultur som et strategisk mål.

Moscoviçi lægger, ifølge antropologen Michael Whyte¹⁶, Københavns Universitet, for megen vægt på de rent miljø- og samfundsmæssige aspekter. Whyte mener, at Moscoviçi mangler at lægge lidt mere vægt på det psykologiske (personlighedsdannelsen) i familien og i børns opvækst, samt i vigtigheden af sociale relationer. Men såvidt jeg læser Moscoviçi i "Forbudet" så er det netop i "nye menneskelige relationer" at vi vil kunne finde ligeværdige og ikke hierakiske menneskelige relationer. Moscoviçi siger faktisk, at man ikke kommer ret langt ved kun at kræve incesttabuet (eller pædofilitabuet, Peter Schmidt.) ophævet.

For de som måtte være interesserede heri, kan jeg henvise til "Psykoanalyse og feminisme" af Juliet Mitchell. Mitchell bygger på Levi-Strauss ligesom Moscoviçi. Herudover har Juliet Mitchell beskrevet netop de aspekter, som omtalte antropolog Whyte efterlyser, og

¹⁶Michael Whyte deltog i høringen om incest på Panum Institutet, 1985. På høringen udtalte Whyte: "*I dag findes der ikke længere nogen rationel grund til at forbyde incest*". Det samme synspunkt fremfører Francesco Alberoni i en kronik "*Incest - ja, hvorfor ikke*" i dagbladet *Information*, 30/6-83. Antologien "*Incest - den fortrængte hemmelighed*", FADL, 1985, er baseret på høringen.

hun har sat disse aspekter i forbindelse med incest-tabuets historiske betydning. Moscovici, Juliet Mitchell og Levy-Strauss er i overensstemmelse med hinanden på disse af mig her omtalte væsentligste punkter og, så vidt jeg kan se, imødekommer de antropologens efterlysning.

Vi skal vide mere om incest

(Fra "hele og FRIE børn", november 1992, under forfatternavnet Jørgen Rasmussen.)

Under medie-hetzen blev flere af de citater der vagte opsigt taget ud af deres oprindelige sammenhæng, som nævnt i starten af "Korrespondancen" i 4. del her i bogen. Derfor har jeg valgt at bringe et længere redigeret uddrag af afsnittet oprindelig trykt i "hele og FRIE børn".

Hovedpunkterne i nærværende artikel blev iøvrigt trykt i mit fagblad "Børn & unge" i midten af 80'erne under mit navn Peter Schmidt. (hhv. nr 42 og 50 i 1987.) og skabte dengang ligeledes en voldsom reaktion.

Der vil sandsynligvis gå lang tid endnu, før vi får fuld klarhed i incestsager. Jo flere aspekter, vi får belyst, desto bedre. For børnenes skyld skal vi sætte os mere ind i incest.

En forudsætning for at kunne varetage barnets tarv i incestsager, er at overvinde vor egen angst og ubehag. Der er ingen, der bryder sig om at blive beskyldt for at ville blande sig i andres privatliv. Men det skal vi, når det er nødvendigt, og det skal altid ske på et forsvarligt grundlag.

En åben verbalisering parterne imellem ville kunne ophæve eventuelle efterfølgende samfundsskabte skyld- og skamfølelser hos de fleste.

På nuværende tidspunkt i incestdebatten må det være på sin plads at fremhæve én side ved incest, som ofte overses hos de fleste incestbehandlere, nemlig det, som lektor ved Aalborg Universitetscenter, cand.psych. Hans Hessellund skrev om i sin anmeldelse af antologien "*Children and Sex*" i både Nordisk Psykologi (nr. 1, 1983) og i Ekstra Bladet (26.1.84). Her bringer jeg uddraget fra Ekstra Bladet, fordi sproget ikke er fagligt: "*Blodskamsoplevelser og børns seksuelle forhold til voksne behøver ikke altid at være skræmmende. Det viser sig nemlig, at skræmte forældre og voksnes aggressive reaktioner på børns seksuelle oplevelser skaber angst hos børnene (og dermed uoverskuelige problemer for fremtiden, Peter Schmidt.), mens deres seksuelle oplevelser i en socialt positiv atmosfære ser ud til at være gavnlige for børnenes videre personlighedsudvikling.*"

Samlingen "*Children and Sex*", (som jo omtales flere gange i nærværende bog, Peter Schmidt.) er en håndbog for fagfolk og andre. Den omfatter 23 professionelle bidrags-yderes indlæg om børn og sex. Bogen handler om alle former for seksualitet lige fra onani til et kapitel om børns seksuelle frigørelse. Antologien gennemgår børns seksualitet i bredde og dybde på en nuanceret, alsidig og videnskabelig måde. Emner som magt, angst, skyldfølelser, debut, hvad vil det sige, at et barn deltager i sex?, seksualisering, aldersforskel, fortrolighed, børns seksualviden, selv-evaluering, seksuelle relationer, skader, seksuelt misbrug, børneporno, definitioner og begreber desangående, børns seksualitet i globalt perspektiv og meget mere, behandles indgående.

I relation til at en kvinde i radioudsendelsen "*En anderledes incest*" i 2. del, efterlyste et kvindesyn på incest vil jeg fremhæve nogle kvinder, som åbent anerkender positiv incest. To af disse (Carolyn L. Symonds og Maureen J. Mendoza) har gennemført en undersøgelse

se, trykt i "*Children and Sex*", (s. 161), hvori følgende fremgår:

"Incestadfærd finder sted i en hemmelighedsfuld atmosfære. Mange af deltagerne i vores undersøgelse kom fra familier, hvor der ikke blev talt om sex - som om det ikke eksisterede. Meget få har nogensinde talt om deres incestoplevelser. Incesttabuet, som ikke forhindrede incesthandlingerne, blokerede med succes al kommunikation derom. (Som vi allerede har påpeget, var der i en familie en datter, der opretholdt et seksuelt forhold til moderen, såvel som til faderen, hvoraf ingen af forældrene kendte den andens engagement, før faderen tilfældigvis opdagede mor og datter i sengen.)

I de situationer, hvor skyldfølelser udviklede sig, så det ofte ud til at hænge sammen med hemmeligholdelsen af forholdet, som om alt hvad der krævede så megen hemmelighed måtte være forkert. Som angivet i studier af social nudisme (Hartman et al., 1971), kan de hemmeligheder, som en familie deler, men som offentligheden ikke har kendskab til, opleves positivt og være med til at holde familien sammen. I vores undersøgelse var der i de familier, som var åbne og udgjorde gruppeægteskaber eller storfamilier, tillidsfulde og sikre forhold. Faktisk rapporterede 80% af alle svarpersonerne positive følelser overfor de slægtninge, som de havde haft incestrelationer sammen med. Af disse havde en trediedel imidlertid udviklet skyldfølelser, som de tilskrev samfundets syn på incest som værende forkert (20% af alle svarpersoner mente, at incest var forkert).

Om ikke andet viser vores undersøgelse farerne, ved at generalisere om incest ud fra fængslede eller andre på forhånd udvalgte samfundsgrupper (f.eks. dem i terapi). Vi indrømmer, at der også er en fare ved at slutte ud fra de foreliggende kendsgerninger, idet disse er fremkommet på grundlag af deltagere, der har reflekteret på en annonce, og som er villige til anonymt at dele nogle af deres tidligere oplevelser med andre. Men hvis vi skal generalisere, vil vi på trods af Westermarck¹⁷ hævde, at der er erotiske følelser blandt børn, som vokser op sammen, og at seksuelle relationer mellem søskende eller andre nært beslægtede kan være en forsvarlig måde for børn at tilfredsstille deres første seksuelle nysgerrighed. Seksuel kontakt mellem forældre og børn kan undertiden give barnet en bred introduktion til seksuel praksis, navnlig i et trygt og ikke truende miljø. Svarpersonerne hævdede, at der ingen vanskeligheder var ved at opretholde den sociale orden og de disciplinære forhold i familien. I de tilfælde, hvor en af forældrene og et barn havde seksuel kontakt, fremgik det, at nogen favorisering havde udviklet sig. (Man undrer sig dog over, hvad der kommer først, sex eller favorisering?) Og udover det, som foregik seksuelt, fortsatte alle de tidligere etablerede mønstre. En families måde at fungere på er en form for rollespil, og tilpassede individer lærer rollernes formål i familien, ligesom de tilpasser sig deres erhverv eller deres samfundsgruppe.

Snarere end at bidrage til en opløsning af familien, førte de incestuøse forhold til større følelsesmæssig nærhed for over halvdelen af vore svarpersoner.

Vi overvejer den hypotese, at afskyen for seksuel kontakt imellem slægtninge udelukkende er et socialt forbud, der kun har lidt med erfaring at gøre (practice). Denne afsky kan have været et brugbart tabu før i tiden, da indavl ikke på anden vis kunne undgås, men med opfindelsen af forebyggende midler har situationen ændret sig, og seksuel kontakt anses som ønskværdig af andre grunde end forplantning. Vi vil ikke acceptere incest under tvang, eller som et led i en magtkamp, ligesom al anden adfærd frembragt på denne måde er uacceptabel. Det ser ud som om, at hvor incestforhold ikke skader, og hvor de har nogen positiv værdi for de implicerede, der skulle man gøre mindre ud af incestforbudet snarere end at forstærke det."

¹⁷Forsker omtalt i kapitlet: "Forbidden Sexual Behavior Among Kin", i omtalte antologi "*Children & Sex*".

En tredje amerikansk kvinde, som skriver i "Children and Sex", er Joan A. Nelson (s. 163): "Som jeg mindes det, tilhører min tid (med incest, Peter Schmidt.) en af de lykkeligste perioder i mit liv". Og i hendes kapitel om incest: "The Impact of Incest: Factors in Self-evaluation" kan vi læse, at "... 25% af yngre deltagere (i hendes undersøgelse, Peter Schmidt.) i voksen/barn forhold fremlagde positive evalueringer..... 50% af yngre deltagere blandt jævnaldrende vurderede deres oplevelser positivt..." (s. 170). Om de helt unge børn får vi at vide, at "...18% af oplevelserne før barnets 10. år bliver evalueret positivt" (s. 168).

Selv i tilfælde med fuldbyrdet samleje var knap halvdelen af besvarelsenerne positive: 19 ud af 40 svarpersoner angav disse som positive. Flere end 75% af ikke-krænkende (*non-exploitative*) tilfælde blev vurderet som værende positive (s. 171).

I bogens samlede konklusion skriver en af redaktørerne, Larry L. Constantine, bl.a.:

"Konklusioner og syntese (s. 238):

For at gøre en så stor og forskelligartet samling af resultater - som de 30 undersøgelser i dette kapitel er - tilgængelig, ville det være nyttigt med en kompakt og enkel model til at redegøre for størstedelen af de udledte tendenser, der har med de forskellige undersøgelser at gøre. I al sin enkelhed viser forskningens litteratur, at der hverken findes et på forhånd givet uundgåeligt udfald eller et sæt af følelsesmæssige reaktioner på incest, eller seksuelle oplevelser (encounters) mellem børn og voksne. De mere negative udfald er forbundet med uvidenhed om seksualitet; med negative holdninger til sex; med spændte situationer; med pression (force), tvang (coercion) og brutalitet; og med ikke-støttende, ikke-kommunikerende, eller fordomsfulde voksenreaktioner.

Kortfattet, har følgende forhold vist sig at kunne redegøre for den største variation i udvalg og evaluering af oplevelsen, lige fra negativ til positiv:

1. Barnets fornemmelse af at være fritstillet til at sige ja eller nej til at deltage.
2. Barnets tidligere seksualviden og seksualværdier angående seksuelle handlinger.
3. Familiemedlemmers og andres efterfølgende kommunikation angående oplevelsen.
4. Kvaliteten af forholdene i barnets sociale netværk (the child's supportsystem)."

Efter disse 4 kriterier (s. 238) uddyber Constantine sine konklusioner og syntese af bogen, og den interesserede læser henvises til denne.

Kilde: Antologien "Children and Sex: New Findings, New Perspectives". Little, Brown & Co., Boston 1981. Redigeret af Larry L. Constantine & Floyd N. Martinson.

Ud fra en psykoanalytisk indsigt i menneskets seksuelle natur vedkender jeg, at alle mennesker er i besiddelse, i det mindste, af rester af enhver menneskelig seksualitet. Dvs. at vi alle også har noget pædofili og sadomasochisme m.m. i vores seksuelle personligheder. Ethvert menneske vil med ret kunne tale om sin sadomasochisme, pædofili osv. uden automatisk at være sadomasochist, pædofil m.m. Vedkender vi alle dette, vil den enkelte og samfundet mere realistisk kunne håndtere virkeligheden i og omkring os. At vedkende dette, har selvsagt intet at gøre med at være pædofil, sadomasochist eller nogen anden bestemt seksualitet, tværtimod!

Peter Schmidt.

Målet er den størst mulige tryghedsfølelse

Etik og moral. To verdener.

Den følgende tekst blev fremlagt som diskussionsoplæg på et IPCE-møde (se slutnote 1 efter dette afsnit) i Holland i 1994. Den er skrevet som reaktion på Peter Schmidt's artikel "Fire primære kriterier...", som blev fremlagt på IPCE-mødet i '93, og som kan ses i Ny seksualpolitik 1/94 (Vinter 1994).

Dette papir er forelagt de hollandske arbejdsgrupper for pædofili i NVSH (*Den Hollandske Forening for Seksualreformer, en stor hollandsk paraplyorganisation for grupper og mindre foreninger for forskellige seksuelle minoriteter, red.*) i 1994. Det forsøger at udskille og sammenligne en række punkter i to forskellige virkeligheder, som begge eksisterer. De fleste aviser og andre medier beskæftiger sig kun med *seksuelt misbrug*. Dette papir beskriver også *positivt erfarede erotisk/seksuelle møder mellem voksne og børn*. Forfatterne er bevidste om den kendsgerning, at beskrivelserne er ekstreme modpoler, og at der reelt findes mange gradueringer mellem yderpunkterne.

Seksuelt misbrug af børn

Positivt erfarede erotisk og/eller seksuelle relationer mellem voksne og børn

1. Vold, trusler om vold, bedrag, afpresning (følelsesmæssigt), overfald og voldtægt.

1. Spontanitet og venskab, som nydes sammen.

2. Barnet føler, at det er umuligt at trække sig ud af den seksuelle aktivitet. Barnet ønsker, at aktiviteten ophører, men den voksne forhindrer dette. Magtmisbrug og anden intimidering muliggør misbrug over længere tid.

2. Barnet kan når som helst trække sig tilbage, alt efter eget ønske. Den voksne respekterer barnets ønske.

3. Den voksnes begær er eneste kriterium. Barnets erotiske behov ignoreres. Barnet er en passiv partner og et sexobjekt.

3. Samspil på det personlige og seksuelle niveau. Barnets begær tages alvorligt. Aktiviteten er tilpasset *det konkrete barns individualitet og egenart* (2). Den voksne deltager i barnets seksualitet.